

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

28 సెప్టెంబర్, 1954

జుమ్మన ప్రసాద్ ముఖరియా మరియు ఇతరులు

వర్యాస్

లచ్చిరామ్ మరియు ఇతరులు

(మెహర్ చంద్ మహాజన్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ముఖర్షీయ, ఎస్. ఆర్. దాస్, వివియన్ బోస్, గులాం హసన్ న్యాయమూర్తులు)

భారత రాజ్యాంగం, అనుచ్ఛేదము 19(1) (ఎ) - ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టం (XLIII ఆఫ్ 1951). సెక్షన్లు 123 (5) మరియు 124 (5) - రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా ఉన్నాయా.

నిర్ణయించారు, మహాజన్ ప్రధాన బెంచ్ (XLIII ఆఫ్ 1951) లోని 123 (5), 124 (5) సెక్షన్ల రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19 (1) (ఎ) కు విరుద్ధం.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 156 ఆఫ్ 1954.

ఎనోకల పిటిషన్ నం. 263 / 1952 లో మధ్యభారత్ లోని గోవలీయర్ ఎనోకల టెర్రిటోరి 1953 డిసెంబర్ 24 నాటి తీర్ప మరియు ఉత్తరప్రదేశ్ వ్యాప్తంగా ప్రత్యేక అనుమతి దేవతా అమ్మల.

ఎన్. నీ. చటర్జీ (ఎన్. కె. కమార్ మరియు గణపత్ రాజు, ఆయనతో వాడు) అప్పీలుదారుల తరపున.

నీ. కె. దక్షిణి, భారత సోలీసిటర్ జనరల్ (ఎన్. బి. వర్మ అతనితో వాడు) వేతివారులకు నం. 1 మరియు 5 తరపున.

నీ. కె. దక్షిణి, భారత సోలీసిటర్ జనరల్ (నీ. బి. లాల్, ఆయనతో వాడు) వేతివారులకు నం. 4 తరపున

1954. సెప్టెంబర్ 28. కార్యతీర్ప వెలువరి చేయబడిన బోస్, న్యాయమూర్తి - ఇది గోవలీయర్ ఎనోకల టెర్రిటోరి ఇచ్చిన తీర్ప నుండి వచ్చిన అమ్మలు, దీనిలో పిటిషనర్, ఒక ఓటరు, విజయవంతమైన అభ్యర్థనలకు ఉన్న అప్పీలుదారుల (పిటిషన్ కు వేతివారులు 1 మరియు 2) ఎనోకలను రద్దు చేయాలని కోరారు. ఈ నియోజకవర్గం భీల్నా; మధ్యభారత్ లోని ఇద్దరు సభ్యునియోజకవర్గం అప్పీలుదారుల (వేతివారులు 1, 2) స్థలంలో పిటిషన్ కు 6, 7వ వేతివారులను సక్రమంగా ఎన్నుకొంటున్నట్లు పేర్కొంటూ ఆయన మోక్షిల్ ఒకటైనందున పిటిషనర్ వారి తరపున వాదనలు తెలుస్తోంది. పిటిషనర్ విజయ నాభి యారు మరియు టెర్రిటోరి ఇచ్చిన అప్పీలుదారుల ఎనోకల చట్టాన్ని పేర్కొని చేయి మరియు 6 మరియు 7 వ వేతివారులను సక్రమంగా ఎన్నుకోవడానికి పేర్కొని చేయి.

ఇచ్చిన అప్పీలుదారుల ఎనోక చట్టాన్ని పేర్కొని చేయి నిర్ణయం లోని ఆ భాగాలను మండు గా పరిశీలించుట

అప్పీలుదారు నం. 1 (మాదటి వేతివారు) టెర్రిటోరి (ఎ), (బి), (సి), (ఇ), (ఎఫ్) మరియు (జి) గా జాబితా

చేయబడిన కనో కరపత్రాలను వెబు రి యి నట ట్ ట్ గు రొజి యి డి. ఈ వెబు టనలు అవకాశముని, మాదటి అప్పీలుదారు (మాదటి వెబు వచి) వచిని నిజముని విశేషి యలేదని ట్ ట్ గు రొజి యి డి. ఈ వెబు టనలు 6 వ వెబు వచి వేరొక నోభు కుం మరీయు వెబు రొజును వెబు బి యి నోభు కుం మరీయు ఎనోకల్ లో అతని అవకాశాలను దెబ్బతీసే విధం గా ఉననలుని కూడా వేరొక డి. ఈ పరిశీలన ను వెబు రొజి యి డి మరీయు అప్పీలుదారుల తరఫు నోభు కుం మరీయు ఈ దాడి 6 వ వెబు వచి యొక్క కవేజా మరీయు రజకీయ నోభు కుం పూజరిగి యని మరీయు ఇది చట్ట దోషున దాడి అని వచి యరు. వేమ దీనిని అమోల్ క రొజు గా పరిశీలి యలని అనుక వేదం లేదు, ఎందుకంటే ఇది ఒక వెబు కు అమోలు మరీయు సహా తు కవేజా మరీయు నివేషణ అవేజా వెబు ట్ గు రొజి యి డి నోభు కుం గా అట వంటి నిదోభు కు రగలదా అని వేమ అందోళన చేయ తు ననకు. ఈ కరపత్రాలలో కనో యిని వేమ మాకు చదివించాము మరీయు ట్ ట్ గు రొజి యి డి నిప్పర్ణ నోభు కుం నిషణలు సహా తు కం గా చేదు కగలదని వేమ అభివేరలు పడు తు ననకు. వెబు కు అమోలు లో ఈ విషయా నో మరీ య పరిశీలి యడనికి వేమ నిరక రొజు ననకు. చట్ట వెబు కం ట్ ట్ గు రొజి యి డి నిదోభు కు వేమ. ఇది మా అధికార పరిధిని హరి యదు, కళీ నోభు కు గణనీయు గా వివేషణ కు కుడనికి దాటితీసిన ఏదైనా నోభు కు తవేష ఉననపడు మాత్రం వేమ జోక్ యు చేసు కు టాము. వెబు వేరొజి నిదోభు కు 1951 లోని సెక్షన్ 123 (5) వెబు కం 1వ వెబు వచి (ఇక్కడ 1వ అమోలు దారుడు) యొక్క ప్రధాన అవినీతి చర్య స్థాపించబడింది.

తదుపరి పరిశీలన 2 వ వెబు వచికి (అమోలు దారు నం. 2) సంబంధి యినది. తన కులం ఆధారం గా తనకు టటు వేయాలని చవేష టటు కు కు ము పడెలో వివేషణ చేసినట ట్ ట్ గు రొజి యి డి. ఈ పరిశోధనకు మడెణ ఇవేషణికి ఆధారాలు ఉననలు. కరపత్రాలు N మరీయు O లు ఆ విషయాన్ని నిన్ సుదేహ పర్చాయి. చట్ట లోని సెక్షన్ 124 (5) వెబు కం ఇది చినన అవినీతి చర్య కి యకు వనోతయి.

రజయ గం లోని 123 (5) మరీయు 124 (5) సెక్షన్ మ రజయ గం లోని ఆర్డెక్ 19(1)(ఎ) కు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి అని సవలు చేశారు. ఆర్డెక్ 245 (1) రజయ గం లోని ఉల్ టిం చే చట్టాలను రూపొంది యడనో నివేధి నోతయని మరీయు ఈ సెక్షన్ హరుల భకు వెబు టనా నోచే యొక్క కవేరథమీక హక్కుకు అటంకం కలిగి నోభు కుని వాదించారు. ఈ వచనలో ఏమీ లేదు. ఈ చట్టాలు మనిషిని మాటలకు యా ఆపవ. వరొజుంట లోకి వేబు శి యలంటే వచి యలన షరతులను మాత్రం అవి నిర్దేశిస్తాయి. అభివేషణ నిలబడి ఎనోకల్ లో వోటీ చేసే హక్కు నాభు రణ చట్ట హక్కు కారు. ఇది చట్ట దేవలా సృష్టించబడిన వెబు కు హక్కు మరీయు చట్ట నిదోభి యిన షరతులపూ మాత్రం ఉపయోగి యబడు తుం డి. వేరథమీక హక్కుల అభివేషణికి చట్ట సృష్టించిన ఇలాంటి హక్కుతో సంబంధం లేదు. అప్పీలుదారులకు వరొజుంట సభివలు గా ఎనోకల్ లో వేరథమీక హక్కు లేదు. అది కావాలి అంటే వారు తవేషి సరిగా

నీబంధనలు హాళీచాలి. ఈ నీబంధనలకు వెలుపల వారు తమ భాగు మొకటనూ నోచేయు ఉపయోగి యుకోవలనుకుంటే, ఆక్షేపించబడిన సెక్షన్లు హాళీని ఆపవ. ఈ సెక్షన్లన్యాయవిహితము (ఇంటిరావర్షెస్) అని మేము అభివేరలుపడతు ననకు .

ఈ నిర్ణయాలతోహళు, అమోలు దారులు ఇడెరు సెక్షన్ 125 (3) అర్థులో చట్రువీరు డెఫున పడెణికి హాళువీరుని టెబ్లెయిల్ గురెజియి డి, డీనిలో వోరురే వేరు లేని ఒక కరపతరుమరియ వోరు ను జారీ చేశారు. ఇది వాస్తవానికి సంబందించిన వోజ్సన

అవినీతి చర్యకు హాళువీతి సెక్షన్ 100(2) (బి) వోకరం అభివేరణక చట్రు. క్రొజ్ బి తనంతట తను నీలబడే వోరువోనలూ కలటెయిలెనొకల ఫలితం భూతికంగావోరుచితమైందని రుజువ చేయాలనీ అవసరం లేదు. అవినీతి చర్యకు హాళువీరుని, టెబ్లెయిల్ నీజమని నిర్ణయిస్తే సరివోతుంది. తదనుగుణంగా టెబ్లెయిల్ మోదటి అమోలు దారు ఎనొక చట్రుని వోకటింపడం సము జసవే.

డీనికి తోడు రెయి అమోలు దారు (వోటివచి నెం.2) చేసిన అవినీతి చర్య కూడా ఎనొకల ఫలితాలవోవోరుకుం చూచి యని టెబ్లెయిల్ గురెజియి డి. డీనిని సవలు చేశారు, కళి దళిలోకి వోకెళలనీ అవసరం లేదు, ఎందుకంటే రెయి అమోలు దారుడు చీననఅవినీతి చర్యకి హాళువీరుని మరియు చట్రువీరు డెఫున అభియోగికి కూడా హాళువీరుని కను గునడం నోవోటంగాఉంది, కలటెయిలెనీ కేసు సెక్షన్ 100 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) లోని క్రొజ్ (ఎ) కి యకు వనోతయి.

సబ్ సెక్షన్ (2)(ఎ), ఇకొకకి సంబంధం ఉనోనుత వరకు ఈ విధముగా ఉంది “..... టెబ్లెయిల్ అభివేరలు లో...

(ఎ) ఎన్నిక కాబడినట్టు ప్రకటించబడ (రిటర్న్స్) అభివేరణక కూను గోట చేయబడి యి లేదా వోటివి యబడి యి లేదా ఏదనూ అవినీతి లేదా చట్రువీరుక చర్య దేవతా ఎనొకల ఫలితం భూతికంగావోరుచితమైతే ఎన్నిక కాబడిన అభివేరణ ఎనొక చట్రుని టెబ్లెయిల్ వోకటినోతయి.”

రెయి అమోలు దారు ఎనొక అవినీతి చర్యతో జరిగి యని టెబ్లెయిల్ గురెజియి డి. అందు వోటెయిలెనీ కేసు క్రొజ్ (ఎ) వోటివచి యిన మూడు వోరువోనలూలలో మోదటిది, కలటెయిలెనీ మూడువ దళి కి యకు కూడా వనోతయా అని విచారీ యాలనీ అవసరం లేదు. ఈ ఎనొక కూడా చట్రుని సరిగోణి వోకటింపరుని వేం భావిస్తున్నాము. ఇది మోదటి మరియు రెయి అమోలు దారులను (వోటివచులు 1 మరియు 2) పరివోకనోతయి.

ఇవ్వపడు విటిషన్ కు మోటివారులు 6 మరియు 7 లను పరిశీలించేటూ మా మండు 4వ మరియు 5వ మోటివారులు గా వారు ఉన్ననటు, రమ్ సహై మరియు సున్నల. సెక్షన్ 101(బి) మేరకు టెండర్లు వేరినీ చట్టబద్ధంగా ఎన్నకున్నా మోటివారులు ఉంటాయి. ఇక్కడ టెండర్లు తప్ప చేయని మా అభివరలు. ఇది జరగడనికి మండు, అని రుజువు చేయాలి “అవినీతి లేదా చట్టబద్ధత చర్యల ద్వారా ఎన్నిక కాబడిన అభ్యర్థి హాండ్స్ ఓటర్లకపోతే అటువంటి ఇతర అభ్యర్థి చట్టబద్ధత అయితే టెండర్లు మోటివారులీని హాండ్స్ ఉండురు. ”

ఈ నియో జకవర్గం ఇద్దరు సభ్యుల నియో జకవర్గం గా ఉండేది. ఈ కేరియో వారు జనరల్ నియో జకవర్గం కి నిలబడి పొందిన ఓటర్లు, వారికి పక్కగా చూపి యబడి యి:

జమ నామోచీ మ ఖరీయా	(ప్రతివాది. నెం.1)	13,669
కేవల శక్తి	(ప్రతివాది. నెం.3)	1,999
వీ. ఎన్. షియో డి	(ప్రతివాది. నెం.4)	1,350
రమ్ నబాయ్	(ప్రతివాది. నెం.6)	12,750

మోటివారులు 1 మరియు 6 మధ్య టెండర్లు మోటివారులం 919 అని టెండర్లు వేరొకటి. వారి మధ్య టెండర్లు దగ్గరగా ఉందని చూపి యడనికి ఇది ఉండే యబడి యని మేమ భావించినాను. దళి నుండి టెండర్లు ఈ కేరియో నిర్ణయం వచ్చింది:

“మోటివారులీ నెం.6కు సంబంధి యి తప్పపడు మోటివారుల యొక్క అభ్యర్థకర నోటుకు మరీయ మోటివారులీ నెం.2 చేసిన కులం ఆధారంగా కేమి పడెటిలో అమోటు చేసే విధానం పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మోటివారులీ నెం.1 కేవలం అవినీతి పడెటిల కరణంగానే ఎక్కవ ఓటర్లు హాండ్స్, ఈ అవినీతి పడెటిలు లేకపోతే మోటివారులీ నెం.6 నిన్నుదేహం గా చట్టబద్ధత అయితే టెండర్లు మోటివారులీని హాండ్స్ వారని మా మనస్సలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.”

మా అభివరలు మేరకు, ఇది మోటివారుల ఊహాగళం మరియు పన్న వేరొకనడెటిలకు సహా తుకవనై మనస్స నరయపరంగా చేరుకోగల నిర్ణయం కలు. మొదటి మోటివారులీ ఓటర్లు అభ్యర్థికులు 6 వ మోటివారులీని ఎండుకు ఇవ్వడేవారో మరియు 3 మరియు 4 వ మోటివారులను ఎండుకు వినోది యేవారో చూపి యడనికి ఏమీ లేదు.

7వ మోటివారులీ విషయం లోనూ సరిగ్గా ఇది విధమైన తర్కపు విధానం అనుసరి యారు. అతను షెడ్యూల్ కులము అభ్యర్థి మరియు అక్కడ ఓటింగ్ ఈ కేరియో విధంగా ఉండే:

చతు ర్భజ్ జాతవ్	(ప్రతివాది. నెం. 2)	12,452
హీరాఖు నొలచమర్	(ప్రతివాది. నెం. 5)	601
సు న్నలల్	(ప్రతివాది. నెం. 7)	10,889

ఇక్కడ కూడా, 2 వ షెడ్యూల్ కి ఓటు వేసిన వారు అలా చేయకపోతే, 5వ షెడ్యూల్ కంటే 7 వ షెడ్యూల్ కి ఇష్టపడేవారని నిర్ణయించడానికి ఎటువంటి ఆధారం లేదు. ఆర్డర్ లోని ఈ భాగాన్ని రద్దు చేస్తున్నాము.

ఫలితంగా ఇదే అప్పీలుదారుల ఎన్నో చట్టాన్ని టెబియల్ నిర్ణయంపై ఆక్షేపణ వరకు అప్రోజ్ విఫలం అవుతుంది, కానీ 6 మరియు 7 వ షెడ్యూల్ లు ఎన్నో కనీసం మొదటి షెడ్యూల్ లోని ఆ భాగానికి వ్యతిరేకంగా సఫలమవుతుంది. ఈ పరిష్కారం కోసం ఖర్చులకు సంబంధించి షెడ్యూల్ లు ఉండవు.

తదనుగుణంగా ఆర్డర్ చేయు డి.
